Vitenskapskomiteen for mat og miljø
Norwegian Scientific Committee for Food and Environment

Referat

Møte i faggruppen for plantehelse

Dato: 12. og 13. mai 2025
Sted: Oslo (VKMs lokaler- 12. mai; Tøyen Hoved Gård Botanisk Hage-13. mai)
Møteleder: May-Guri Sæthre

Deltakere: Jorunn Børve, Daniel Flø, Paal Krokene, Christer Magnusson, Mogens Nicolaisen, Line Nybakken, Johan Stenberg, May-Guri Sæthre, Selamawit Tekle, Sandra A. I. Wright, Iben Margrete Thomsen (Teams)
Fraværende: Beatrix Alsanius
Observatører: Jana Johansen-Hladilova (12. mai), Hilde Paulsen (13. mai)

Nr.	Sakstittel	Referat
1	Velkommen, fravær, habilitet og godtgjøring	May-Guri ønsket deltakerne velkommen. Ingen habilitet utfordringer. Timer for godtgjøring tatt.
2	Godkjenning av møte-innkallelse og dagsorden	Innkallelse godkjent uten endringer.
3	Saker fra møte i Hovedkomiteen og EFSA	May Guri informerte om følgende fra Hovedkomiteen: • VKMs strategi arbeid. **VKM sender utkast til strategi for innspill fra faggruppen.** • VKMs KI policy. VKMs retningslinje for bruk av KI finnes her: Retningslinjer for bruk av KI i VKM.pdf. • Bruk av protokoll i VKM: brukes mer på matområdet fordi det stilles strengere krav til seleksjon av artikler og håndtering av kliniske data. På plantehelse bruker vi en standard PRA mal (ISPM 11 og ISPM 21) Retningslinjer for selvinitiering av prosjekter i VKM-utarbeidet for å skape samme forståelse for hva som gjelder for selvinitiering. Aktuelt for faggrupper som ikke har nok oppdrag.
4	Godkjenning av risikovurdering *Acarus siro* og *Suidasia medanensis* (POWERfood 3.0)	Johan presenterte vurderingen. Kommentarene fra godkjenningsgruppa ble gjennomgått og arbeid fordelt til medlemmer av prosjektgruppa. **Selam sender ny versjon onsdag 21. mai med frist til 28. mai. Mai til endelig godkjenning.**

Nr.	Sakstittel	Referat
5	Godkjenning av risikovurdering *Lepidoglyphus destructor* (Anso-Mite Plus)	Johan presenterte vurderingen. Kommentarene fra godkjenningsgruppa ble gjennomgått og arbeid fordelt til medlemmer av prosjektgruppa. **Selam sender ny versjon onsdag 21. mai med frist til 28. mai. Mai til endelig godkjenning.**
6	Godkjenning av risikovurdering *Sitotroga cerealella* (CHRYSObio og CHRYSOcontrol)	Johan presenterte vurderingen. Kommentarene fra godkjenningsgruppa ble gjennomgått og arbeid fordelt til medlemmer av prosjektgruppa. **Selam sender ny versjon onsdag 21. mai med frist til 28. mai. Mai til endelig godkjenning.**
7	Undersøkelse/Evaluering av faggruppen	May-Guri presenterte resultatene av evalueringen (6 medlemmer har svart). I det store og hele er det positive tilbakemeldinger. Følgende punkter ble tatt opp og diskutert: • Samarbeid med andre faggrupper ville ha vært bra (utenom oppgavene på biologisk plantevernmidler) Det er de store tverrfaglige oppgavene som er interessant for medlemmene (vekstmedieprosjektet). Merethe informerte VKM jobber med å få slike oppdrag, men det ikke noe i pipeline akkurat nå. Ikke noe i pipelinen akkurat nå. Oppdragsgiverne er opptatt av at vi leverer vurderinger som er «fit for purpose»- ikke store leksikonaktig rapporter. • Det er frustrasjon rundt skatt formalitetene for medlemmer fra Sverige og Danmark. Vanskelig å kommunisere med norske skatteetaten via Altinn. **Gisle forklarer hvordan VKM skal hjelpe danske og svenske medlemmer i eget møte. Selam sender innkalling.** • Viktig å være åpen og si ifra i god tid når man ikke har kapasitet eller overbelastet. • Ønsker om å lage et skjema for deadlines- sånn at ting ikke kommer plutselig på folk. • Språk- sosialt er det ok vi snakker nordisk- faglig diskusjon- kan man gå over til engelsk ved behov. Men ikke gjør engelsk til standard språk i faggruppen. Prosjektmøter på engelsk etter behov. • **Daniel deler resultatene til evalueringen med faggruppen.**

Nr.	Sakstittel	Referat
8	Presentasjon av rangering/resultater så langt	• Daniel presenterte progress i prosjektet. Vi har vurdert 44 arter denne runden. Mindre enn forventet. Vi bør greie mer enn 50 arter per halvt år. • Interaktive nettside for å presentere resultater: Daniel er i gang- klar rundt slutten av juni.
	Oppsummering av dag I	Takk for i dag.

9	Presentasjon av rangering/resultater så langt	Daniel presenterte resultatene så langt. Følgende punkter ble diskutert: • De fleste vurderte arter kom ut med ingen risk score. Det meste forklares enten med ingen pathway eller ingen vertplanter i Norge. • Mattilsynet- Usikkerhet om regelverket alltid overholdes. Selv om pathwayen er stengt i teorien, kan det fortsatt komme forbudte smittebærende emner • DENCPO- usikkerheten må ned (low probability of entry) • Risk score kan bli 0 hvis en av kriteriene er 0, selv om de andre kriteriene er høye. Slike arter må flagges i rapporten. Om arten har «hemmelig våpen» (spesielle egenskap som gjør skadegjøreren spesielt farlig) • Etablering- hvis du er litt i tvil, ikke sett det til 0. Etablering viktigst for senstivity analysen. • Importvolum (kg) kan være misvisende. 1 kilo krysantemum er ikke samme som1 kilo tommer- the propagule pressure will be quite different. • **Vi trenger glossary av FinnPrio vokabular der vi definerer/beskriver hva vi mener (Controllability, preventability, invasion, establishment, high/medium/low/ priority osv.). Bruk FinnPRIO artikkelen.** • Klimaendringer, ny kunnskap, endringer i trade- påvirker resultatene av vurderingene. Må være forsiktig med å ta inn tidligere vurderinger uten videre (for eks. vurderingene fra 2021) • Nematoder som man trodde var tropiske/subtropiske etablerte seg i Nord-Italia som ikke har tropisk/subtropisk klima. Vi vet altfor lite. • Skadegjørerne som trenger vektorer må flagges i resultat • Bioterorism- hvilken art kan påføre maksimal skade, men ikke har pathway- for ex. • Vi må skrive justification med referanse bak valgene i FinnPRIO. Veldig viktig mtp. kvalitetssikring og som referanse i fremtidig arbeid • Teamsmøte med bare reviewers og vurderere- for kvalitetssikring av hverandres jobb. • Viktig at man følger opp de kommentarene- men trenger ikke å gi tilbakemelding hvordan man har fulgt opp • Benchmarks brukes som intern rettesnor.

Nr.	Sakstittel	Referat
		• Skogsproduksjonsdata: fra landbruksdepartmentet. Totalkalkylen- landbruksproduskjon. • Riskkategorier- bedre med flere ruter enn de fire. Lage risiko matriks med litt flytende farger • Oransje versus gul bokser- samme risiko? Vi må forklare hvordan det skal leses. • **I kapittelet for uncertainties: skrive usikkerhet med selve FinnPRIO metoden, manglende kunnskap ang. biologi** • Tabellene sammenslås og flyttes fra konklusjoner til resultater **(Line lager tabellen).** • Unngå publisering bakgrunnsmateriale (pdf-filer fra FinnPRIO) i rapporten. • Husk dette prosjektet er en grov siling av de ca. 300 artene. Detaljene kommer vi tilbake til hvis det kommer bestilling på full PRA. • Følgene skadegjørere ble valgt ut som benchmarks: *Erwinia amylovora, Mycosphaerella pini, Globodera rostochiensis, Agrilus anxius*
11	Rapportmal og fordeling av arbeid	• **Assigned reviewers: Sender kommentarer til FinnPRIO vurderinger (se epost fra Daniel 5. mai 2025)** • **FinnPRIO vurderere: Oppdatere vurderinger i excel etter behov og sende til Daniel** • **Daniel: lager oppdaterte plots. Lag plot uten lavrisiko arter** • **Jorunn** *(Erwinia amylovora)***, Iben** *(Mycosphaerella pini)***, Christer (***Globodera rostochiensis),* **og Daniel** *(Agrilus anxius)***: FinnPRIO vurderinger av benchmark arter** • **May-Guri: 3.1. Overview of the risk ranking approach** • **Line: Lager en tabell med fargekoder for alle vurderte arter** • **Iben: skriver om vektorer** • **Paal: skriver kvalitetssikring(review)prosesses** • **Alle: leser gjennom og kommenterer hele rapporten**
12	Ny møtedato, evt. annet	Neste faggruppemøte i 14. november 2025. Møte avholdes på Teams. **Daniel sender møteinnkalling**